SLUŽBA ZA NADZOR I UPRAVLJANJE POMORSKIM PROMETOM

- TEMELJNI OKVIR SLUŽBE
- SURADNJA S LUČKIM UPRAVAMA
- LKC/LOC

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO MORA, PROMETA I INFRASTRUKTURE
Odjel sigurnosti plovidbe
Lukša Čičovački, *načelnik*

listopad 2009.

DOSADAŠNJE AKTIVNOSTI

2005

- Technical assistance through Administrative Capacity Building/Project Preparation Facility - CARDS 2004 :
  - Pre-accession Maritime Transport Strategy for Croatia
  - CVTMIS Development Strategy
  - Feasibilty Study

2004-2005

- Razvoj prve faze AIS sustava

2007-2008

- Functional and Technical Study on VTMIS

2008

- Dovršetak AIS pod-sustava
- Twinning projekt 2 faze- ugovoreno
- Radarski sustav - ugovoren

Pomorski zakonik
Glava IV.a
NADZOR I UPRAVLJANJE POMORSKIM PROMETOM

Članak 75.a

- **(1) Nadzor i upravljanje pomorskim prometom provodi se u cilju povećanja sigurnosti pomorske plovidbe, učinkovitosti pomorskog prometa i zaštite morskog okoliša.**

- **(2) Nadzor i upravljanje pomorskim prometom (VTMIS) je:**
- **1. prikupljanja podataka o pomorskim objektima i pomorskom prometu,**
- **2. davanje podataka pomorskim objektima,**
- **3. davanje plovidbenih savjeta i podrške u plovidbi pomorskim objektima,**
- **4. organizacija plovidbe i upravljanje pomorskim prometom.**

- **(3) Nadzor i upravljanje pomorskim prometom iz stavka 2. ovoga članka provodi se kroz suradnju nadležnih službi Ministarstva i lučkih kapetanija s pomorskim objektima koji plove ili se nalaze u području nadzora i upravljanja.**

- **(4) Područje nadzora i upravljanja pomorskim prometom obuhvaća unutarnje morske vode, teritorijalno more i zaštićeni ekološko-ribolovni pojas Republike Hrvatske.**

Pomorski zakonik
Glava IV.a
NADZOR I UPRAVLJANJE POMORSKIM PROMETOM

Članak 75.b

- **(1) Poslove nadzora i upravljanja pomorskim prometom iz članka 75.a ovoga Zakonika obavlja služba nadzora i upravljanja pomorskim prometom Ministarstva i lučkih kapetanija u suradnji s lučkim upravama, trgovačkim društvom Plovput i Hrvatskim hidrografskim institutom.**

- **(2) Služba nadzora i upravljanja pomorskim prometom iz stavka 1. ovoga članka u obavljanju poslova iz svoje nadležnosti može zatražiti suradnju i potporu Obalne straže Republike Hrvatske, policije, i drugih tijela operativnog nadzora.**

- **(3) Nadležnost, ustrojstvo, poslove, način rada službe nadzora i upravljanja pomorskim prometom, te način rada i suradnje s drugim tijelima i službama iz stavka 1. i 2. ovoga članka propisuju se posebnim propisom.**

Članak 75.c

- **Pomorski objekti koji plove ili se nalaze u području nadzora i upravljanja iz članka 75.a stavka 4. ovoga Zakonika dužni su:**
- **1) postupati prema pravilima plovidbe propisane međunarodnim ugovorima, ovim Zakonikom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakonika,**
- **2) dostavljati podatke službi nadzora i upravljanja pomorskim prometom;**
- **3) postupati po nalogu službe nadzora i upravljanja pomorskim prometom.«**

TEMELJNE OVLASTI I POSLOVI

Sukladno Zakonu o izmjenama i dopunama Pomorskog zakonika:

- VTS služba, zajedno s lučkim kapetanijama, nadležna je za nadzor plovidbe:
  - Lučke kapetanije **neposredno** obavljaju poslove **nadzora** plovidbe
  - VTS služba **posredno** (radarskim i drugim sredstvima) **nadzire i upravlja** pomorskom plovidbom
  - VTS služba daje potporu Lučkim kapetanijama u poslovima **upravljanja** pomorskom plovidbom
- VTS služba nadležna je za:
  - komunikaciju s brodovima **od uplovljenja u ZERP do priveza i obrnuto** (potrebne informacije razmjenjuje s lučkom kapetanijom, lučkom upravom i "pridruženim učesnicima")
  - daje naloga brodovima u VTS području npr. odobrenje uplovljenja/isplovljenja iz luke/ sa sidrišta (Daje operativno- taktičko odobrenje za isplovljenja iz luke kada nisu evidentirane zapreke od strane LK/drugih učesnika)
- VTS služba daje potporu MRCC-u kod traganja i spašavanja

VTS SLUŽBA JEDINSTVENA JE SREDIŠNJA SLUŽBA S NADLEŽNOSTI NA CJELOVITOM PODRUČJU UMV (uključivo lučka područja),TM I ZERP KOJA DJELUJE U SURADNJI S LK i LKC

POSLOVI VTS SLUŽBE JESU:

- prikupljanja podataka o pomorskim objektima i pomorskom prometu
  - identifikacija i utvrđivanje pozicije, namjere i odredišta pomorskih objekata
  - utvrđivanje pomorsko-prometnih okolnosti (meteoroloških i hidroloških uvjeta, stanja objekata sigurnosti plovidbe, prometnih zagušenja, posebnih pomorskih objekata ili objekata ograničenih manevarskih sposobnosti, drugih faktora
- praćenje i nadzor plovidbe
  - analiza i taktičko planiranje pomorske situacije
  - pomorski prekršaji i dr.
- pružanje podataka pomorskim objektima (IS),
- davanje plovidbenih savjeta i podrške u plovidbi pomorskim objektima (NAS)
  - daje se isključivo na zahtjev pojedinog broda
  - daje se u slučaju kvara ili nedostataka navigacijske opreme ili u drugim osobito teškim vremenskim ili navigacijskim uvjetima
  - daje se na zasebnom radio-komunikacijskom kanalu
  - usluga započinje i završava jasnom izjavom broda ili VTS operatera
- organizacija plovidbe i upravljanje pomorskim prometom (TOS)
  - je taktičko i strateško upravljanje vremenskim i prostornim mogućnostima VTS područja
  - daje se preporuka/nalog brodu ili grupi brodova da primijeni kurs/brzinu, da izbjegava neko područje, slijedi određenu rutu

LUČKE KAPETANIJE - Odjel pomorskog prometa

- I nadalje obavlja poslove prikupljanja podataka o pomorskim objektima i pomorskom prometu - SafeSeaNet i DOB
- I nadalje izdaju odobrenje za slobodan promet s obalom sukladno čl. 66. PZa
- I nadalje daju dopuštenje za isplovljenje tj. ulazak u luku
- I nadalje obavljaju poslove podsredišnice za traganje i spašavanje
- Nadzire poslove vezane za lučke aktivnosti s Lučkim upravama (određivanje veza/sidrišta, suglasnosti, odobrenja, daju zabrane isplovljenja,koordinacija poslova vezanih za lučke aktivnosti, provedba reda u lukama sukladno Pravilnicima o redu u lukama Lučkih uprava,…)
- Čine operativno-logistički centar lučke kapetanije u pogledu planiranja aktivnosti LK u luci (inspekcije brodova, pregledi brodova, planiranje i nadzor planiranja uplovljenja/isplovljenja (suglasnosti), korištenja lučkog operativnog prostora, drugih aktivnosti u lukama, a posebice u kontekstu sigurnosti i reda u lučkom području)
- I nadalje obavljaju poslove s istom nadležnošću

LUČKE UPRAVE- LUČKI KONTROLNI CENTRI

- Održavaju red u lučkom području u skladu s Pravilnikom o redu u lukama (→ upravljanje plovidbom izuzeto; no neke LU - praćenje u području manevriranja)
- Sudjeluju u koordinaciji i dostavi podataka i vlastitih odluka unutar nadležnosti(npr. utvrđivanje veza, raspored uplovljenja, isplovljenja, premještaja)
- Aktivno surađuju s Odjelom pomorskog prometa Lučke kapetanije
- Dobivaju potrebne podatke od VTMIS službe
- Komuniciraju s pojedinim brodovima u lučkom području/na sidrištu (alt. 30/60 minuta prije dolaska u lučko područje)
- Mogu uspostaviti Lučke kontrolne centre kako bi pojedinim korisnicima (koncesionari, piloti, tegljači, agenti, štivadori, pojedinačni brodovi) na njihov zahtjev, pružali slijedeće informacije:
  - Raspored dolazaka/odlazaka iz luke
  - (Podatke o vezovima/sidrištima i raspoloživosti istih)
  - Općim uvjetima u lučkom području
  - Općim pravilima koja se primjenjuju u lučkom području (upute o načinu uplovljenja/isplovljenja daje VTMIS služba!)
  - Podatke o dostupnosti koncesionara i lučkih operatora
- Koordiniraju rad koncesionara (pilota, tegljača, štivadora,...)
- Osoblje može imati osnovni VTS certifikat koji nije obavezan, no moraju imati GMDSS izobrazbu
- Ministarstvo Lučkom kontrolnom centru ne daje posebnu ovlast/autorizaciju

PRIDRUŽENI KORISNICI

- **Piloti**
  - Korisnici su VTMIS sustava i DOB-a
  - Korisnici su lučkih informacijskih sustava
  - Potvrđuju i unaprijed najavljuju VTMIS službi preuzimanje obveze pilotaže, ukrcaj i iskrcaj pilota i identificiraju tegljače koji će se koristiti
  - LK/VTMIS služba vodi i koristi evidenciju brodova/zapovjednika oslobođenih pilotaže
- **Agenti**
  - Dužni dostavljati najave brodova u elektronskoj formi u DOB
  - Kroz DOB/PMIS rezerviraju vez/sidrište
  - Dobivaju podatke o dolasku broda (Korisnici su DOB-a)

OBVEZE BRODOVA

- Svi pomorski objekti koji plove ili se nalaze u VTS području dužni su surađivati s VTMIS službom na način da
  - 1) postupaju prema pravilima plovidbe propisane međunarodnim ugovorima, Zakonikom i propisima donesenim na temelju Zakonika,
  - 2) dostavljaju podatke službi nadzora i upravljanja pomorskim prometom;
  - 3) postupaju po nalogu službe nadzora i upravljanja pomorskim prometom.
- Svi brodovi dužine 24 metra ili više, kao i drugi pomorski objekti koji imaju radio-stanicu dužni su slušati odgovarajući radio-komunikacijski kanal VTS područja na kojem se nalaze ili u slučaju kvara radio-opreme na drugi način biti dostupni VTS službi.
- Brodovi koji su na sidrištu dužni su slušati VTS kanal
- Svi brodovi koji imaju obvezu najave dolaska/odlaska u/iz hrvatskih luka dužni su najaviti dolazak u određeno VTS područje nadležnoj VTS službi najmanje 2 sata (alt. 30 minuta) prije ulaska u to područje, jednako tako i 2 sata prije napuštanja luke (ETD)
- Svi brodovi bruto tonaže 300 ili više imaju obvezu javljanja nadležnoj VTS službi prilikom ulaska u VTS područje (od ove obveze mogu se izuzeti brodovi na redovnim linijama u kasnijoj fazi ili brodovi koji imaju više radio-uređaja) i iskaza namjere (idem u luku x, u tranzitu za...)
- Brodovi koji izlaze iz VTS područja nemaju obvezu javljanja

ZAŠTO JE INTEGRIRANI PRISTUP VAŽAN?

- ORIJENTIRANOST KORISNIKU- BRODU
- JEDNA KONTAKT TOČKA
- UJEDNAČENE USLUGE NA NACIONALNOJ RAZINI
- PROVEDBA POSTOJEĆIH PROPISA OTEŽANA
- JEDNOSTAVNA INTEGRACIJA S ADRIREP-om
- JAČANJE OPERATIVNOG NADZORA REDA U LUKAMA I OD STRANE LU I MMPI
- ADEKVATNOST NADLEŽNOSTI VTS SLUŽBE
- INTEGRACIJA USLUGA SIGURNOSTI PLOVIDBE- HHI/PLOVPUT

– VTS sektor je dio VTS područja (prilazni plovni put, lučko područje ili slično) određen tako da obuhvaća navigacijsku cjelinu te omogućuje nadzor i upravljanje plovidbom od strane jednog dežurnog operatora. Jedan operator istodobno može nadzirati više sektora ako to dopušta trenutno i očekivano prometno opterećenje.

©2009 Google
Image © 2009 DigitalGlobe
Datumi slika: 19. prosinac 2003. 43°30'13.97" S 16°26'10.74" I podizanje 0 m Visina pogleda 2.02 km

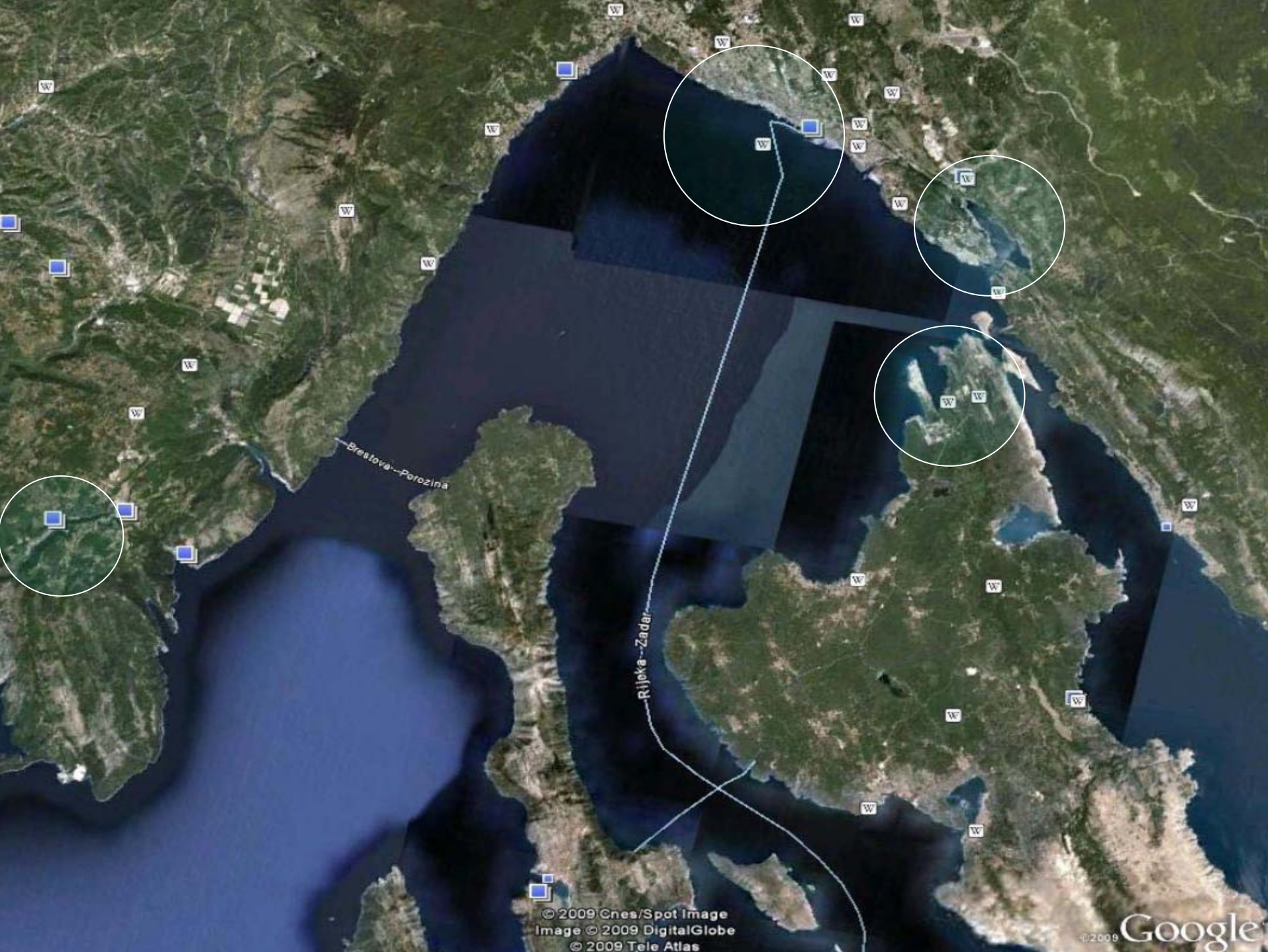
Brestova--Porozina
Rijeka--Zadar
© 2009 Cnes/Spot Image
Image © 2009 DigitalGlobe
© 2009 Tele Atlas
©2009 Google

Svaki operater zadužen je za promet u pojedinom sektoru ili u više sektora istovremeno (prema dnevnom/tjednom rasporedu zaduženja)

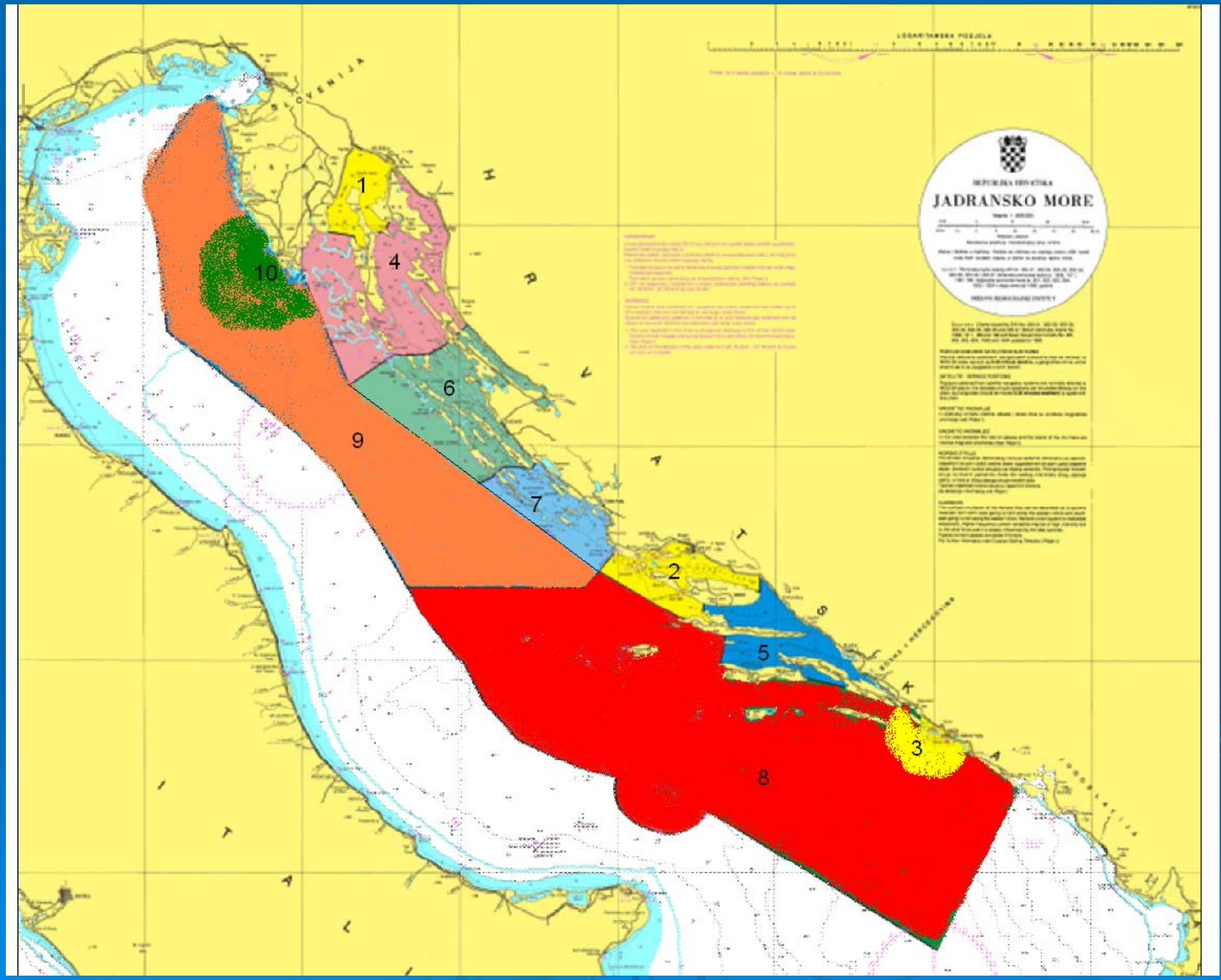
JADRANSKO MORE
1
4
10
6
9
7
2
5
3
8

Područje nadzora je područje u kojem se prati stanje prometa, prikuplja informacije te se uključuje upozorenjem pojedinim brodovima samo u slučaju očitog nastajanja opasnih ili izvanrednih okolnosti (npr opasnost od sudara ili nasukanja, obavljanje seizmičkih ispitivanja, neuobičajeni tegljevi i sl.). U području nadzora pruža se informacijska podrška brodovima u plovidbi.

Područje upravljanja je dio VTS područja u koje brodovi ne mogu uploviti bez prethodne najave odnosno dopuštenja, u kojem su nedvojbene poznata odredišta brodova te u kojem su svi postupci ili neposredno nanjeravane radnje odobrene. U ovom području brod plovi putnom ili smanjenom brzinom pod osobnim i stvarnim zapovjedništvom zapovjednika broda.

Područje manevriranja je dio VTS područja u kojem se brod kreće s lučkim peljarom na brodu, ili manevrira na sidrištu, neposrednim prilaznim putovima ili unutar lučkog područja. U području manevriranja VTS služba ne izdaje naloge koji se tiču kretanja broda osim u slučaju neposredne i ozbiljne opasnosti.

6) Split I – područje obuhvaća područje Splitskog i Bračkog kanala te Kaštelanskog zaljeva; u manjoj mjeri područje obuhvaća i dio Hvarskog kanala; udaljenost između krajnjih točaka iznosi nešto manje od 40 M; no, plovne udaljenosti do glavne luke Split iznose između 15 i 20 M;

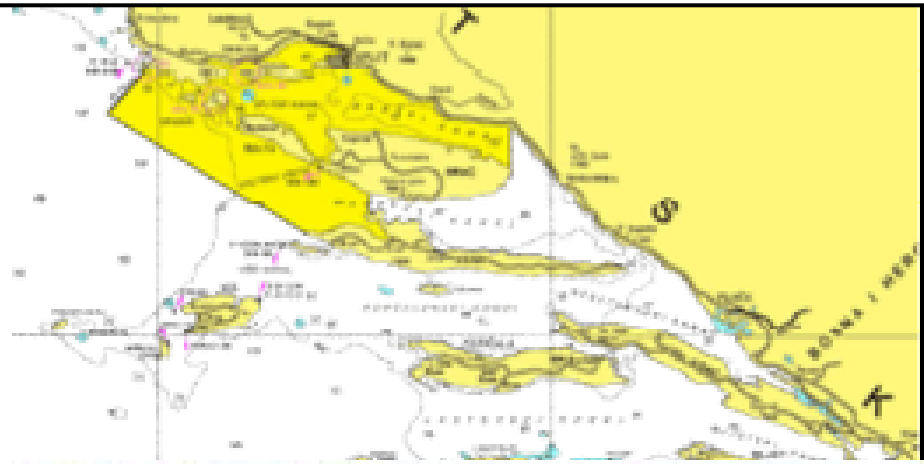

9) Dubrovnik I – ovo područje obuhvaća pristupne plovne putove do luke Dubrovnik te njezina sidrišta; između krajnjih točaka udaljenost iznosi približno 15-tak milja;

2) Rijeka I – područje Riječkog zaljeva, uključujući i shemu odijeljenog prometa u Velim vratima te područje Srednjih Vrata; duljina plovnog puta je približno 24 M; u ovom području predviđa se upravljanje plovidbom (TOS);

3) Rijeka II – šire područje Kvarnera i Kvarnerića; obuhvaća pristupne plovne putove za luke Riječkog zaljeva; uključujući i područje sektora Rijeka I pokriva udaljenost od približno 65 M;

PROCES KOMUNIKACIJE - DANAS

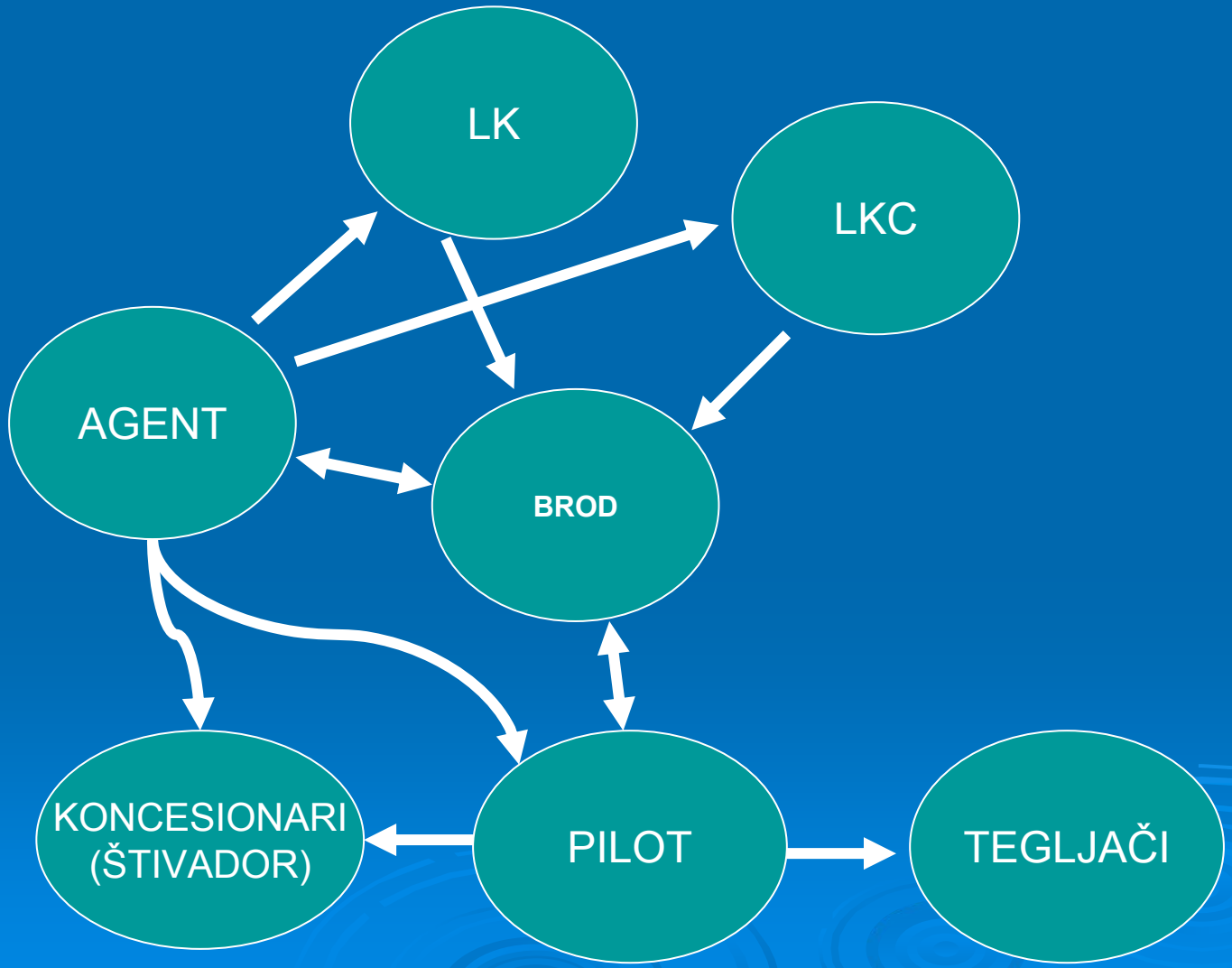

PROCES UPRAVLJANJA PLOVIDBOM

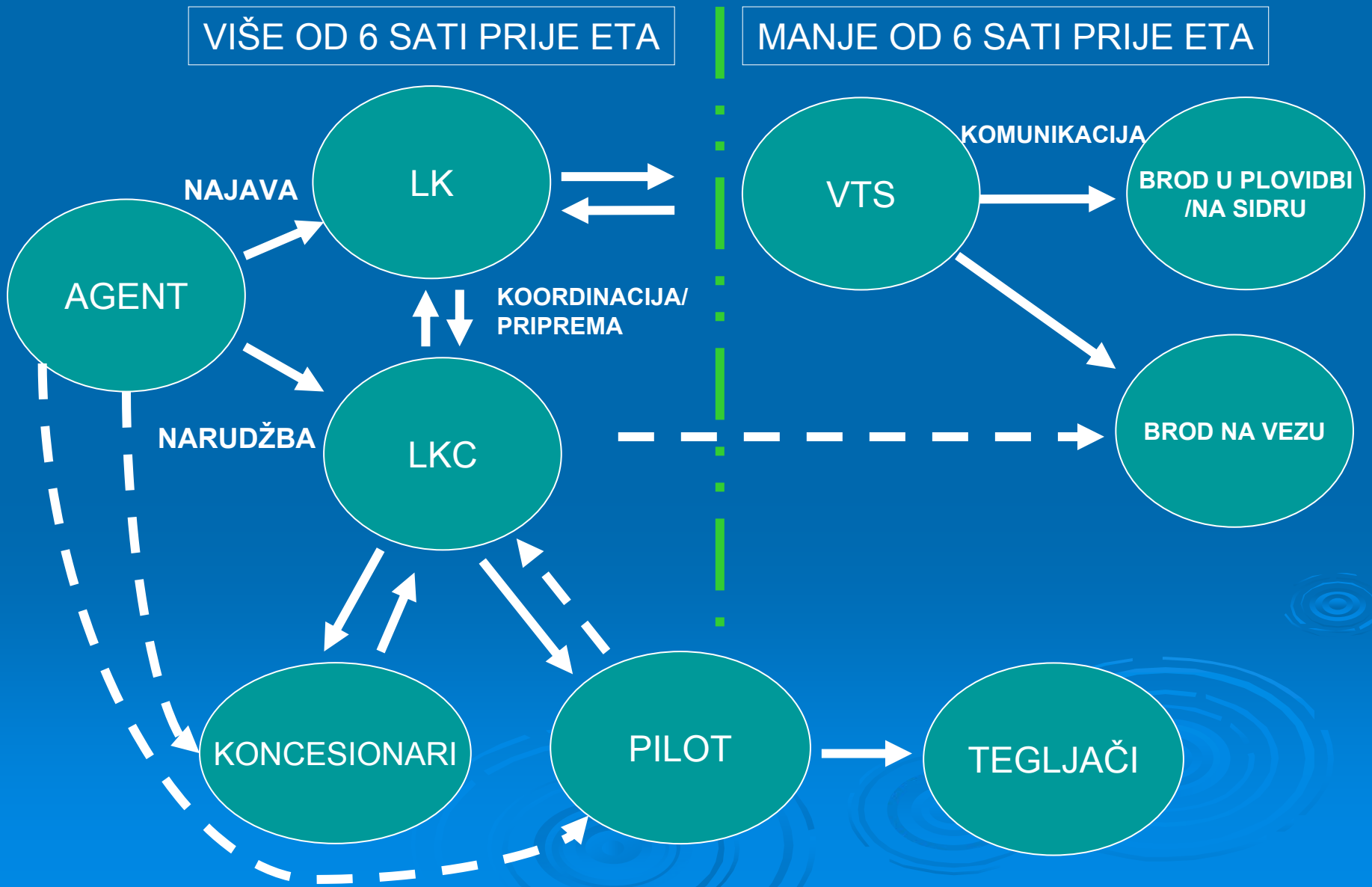

DUŽNOSTI LKC-a/LOC-a

- Upravljati lučkim resursima:
  - Vrijeme i mjesto priveza/sidrenja
  - Red prioriteta priveza/odveza/tegljenja
- osiguravati učinkovitu koordinaciju i dostupnost lučkih usluga/koncesionara:
  - Štivadora/privezivača
  - Pilota
  - Tegljača
  - Agenata
  - Ostalih pružatelja lučkih usluga

- Intervenirati u iznimnim okolnostima (zapovjednik zahtijeva alternativni vez i drugo)
- Održavati red u luci
  - ISPS
  - HAZMAT
  - Onečišćenje
  - prihvat i otprema tekucih i krutih otpadnih tvari
  - sigurnost ukrcaja/iskrcaja putnika
  - Zabranjene radnje/aktivnosti u lučko području
  - Kontrola manipulacije teretom
  - Kontrola opskrbe broda pogonskim gorivom
  - Kontrola poslova degazacije, fumigacije i deratizacije
  - Kontrola provedbe ugovornih obveza koncesionara (čistoća, dostupnost usluge,…)
- pružati pojedinačnim brodovima podatke o raspoloživim lučkim uslugama i resursima, te općim uvjetima u luci
- operativno surađivati s nadležnim ustrojstvenim jedinicama Ministarstva u održavanju reda u lukama

DISKUSIJA

- ETA/ATA →
- PODRUČJE MANEVRIRANJA
- ODRŽAVANJE REDA U LUCI vs. NADZOR SIGURNOSTI PLOVIDBE

ETA	POSTUPAK DANAS	POSTUPAK BUDUĆI
48 h prije	brod šalje putem faxa,e-maila ili putem agenta najavu dolaska lučkoj kapetaniji i lučkoj upravi •Agent podnosi deklaraciju o opasnim ili onečišćujućim tvarima lučkoj upravi, a lučkoj kapetaniji dostavlja podatke iz deklaracije dio A.i dio C. •ETA pilotska stanica – putem agenta svim zainteresiranim strankama •Zahtjev za pristajanje van carinskog područja – putem agenta policiji	Brod/agent ispunjava najavu dolaska putem interneta (drugi imaju pristup) uključujući deklaraciju o opasnim ili onečišćujućim tvarima, uključujući i ETA pilotska stanica i Zahtjev za pristajanje van carinskog područja (za MUP)
48 h – 24 h prije	Odobrenje deklaracije o opasnim tvarima – izdaje lučka uprava, te deklaraciju daje na uvid lučkoj kapetaniji. •na osnovi najave o dolasku i odobrene deklaracije o opasnim tvarima lučka kapetanija provjerava istinitost podataka i dozvoljava brodu dolazak u luku (ISPS provjera, Prijava balastnih voda, podaci o brodu,teretu,putnicima,podaci o količini i vrsti brodskog otpada) •Suglasnost na rješenje o pristajanju van carinskog područja – agent preuzima od policije i fizički obilazi carinu i lučku kapetaniju koje daju suglasnost na rješenje	lučka kapetaniji već ima uvid. •na osnovi najave o dolasku i odobrene deklaracije o opasnim tvarima lučka kapetanija provjerava istinitost podataka i dozvoljava brodu dolazak u luku (ISPS provjera, Prijava balastnih voda, podaci o brodu,teretu,putnicima,podaci o količini i vrsti brodskog otpada) •Suglasnost na rješenje o pristajanju van carinskog područja riješeno bez fizičkog obilaska carine i lučku kapetaniju koje daju suglasnost na rješenje
24 h – 2 h prije	•luka d.d. dodjeljuje agentu brodu vez •agent javlja LU i LK broj veza •u 13.00 i 18.00 koordinacija odobrava vez alt. Lučka uprava, uz prethodnu obavijest kapetaniji, određuje brodu mjesto za privez uz operativnu obalu, odnosno na lučkom sidrištu •Agent o tome obavještava brod, te potvrđuje LKC da brod prihvaća mjesto i vrijeme priveza/sidrišta, te naručuje peljara i tegljače	•Lučka uprava definira vez/sidrište. LK odobrava. •VTS izvješćuje brod, te evidentira potvrdu zapovjednika •Agent naručuje peljara i tegljače (samostalno ili putem LKC). Podatak raspoloživ svima.

ETA	POSTUPAK DANAS	BUDUĆI POSTUPAK
2 h prije	•Agent/LKC/pilot obavještava brod o mjestu priveza/sidrenja •Peljar najavljuje službi tegljača ETA broda i potreban broj tegljača ukoliko brod ide odmah na vez.	•Brod na ulazu u VTS područje dužan se javiti VTS službi i dati potrebne podatke •Brod potvrđuje ETA pilotska stanica/sidrište/vez VTS-u putem VHF-a (raspoloživo svima) •VTS izvješćuje brod o mjestu priveza/sidrenja •LKC najavljuje službi peljara/tegljača ETA broda i provjerava broj tegljača ukoliko brod ide odmah na vez.
•Dolazak pilotska stanica •Dolazak na sidrište	•Peljar na brodu •Pilot se javlja LKC - vrijeme ukrcaja pilota, broj tegljača u službi, razmjena informacija o manevru ukoliko brod ide odmah na vez •Najavu službi priveza vrijeme i mjesto priveza broda daje peljar ukoliko brod ide odmah na vez • Ukoliko brod ide na sidrište zapovjednik broda, odnosno pilot (ako je potreban za manevar sidrenja) obavještava LKC o poziciji i vremenu sidrenja, te cijelo vrijeme boravka na sidru sluša VHF kanal LKC-a.	•Peljar na brodu •Pilot se javlja VTS-u - broj tegljača u službi već poznat, razmjena informacija o manevru ukoliko brod ide odmah na vez •Najava službi priveza već postoji •Ukoliko brod ide na sidrište zapovjednik broda, odnosno pilot (ako je potreban za manevar sidrenja) obavještava VTS o poziciji i vremenu sidrenja, te cijelo vrijeme boravka na sidru sluša VHF kanal VTS-a.
•Brod na vezu	•Peljar javlja LKC vrijeme priveza i vrijeme iskrcaja pilota •Zapovjednik predaje prijavu dolaska broda Kapetaniji •Kapetanija izdaje potvrdu slobodnog prometa •Početak lučkih operacija	•Peljar javlja VTS-u vrijeme priveza i vrijeme iskrcaja pilota •Zapovjednik predaje prijavu dolaska broda Kapetaniji •Kapetanija izdaje potvrdu slobodnog prometa •Početak lučkih operacija